

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

HISTORIAE EC||CLESIASTICAE PARS || PRIMA, QVA CONTI-||NENTVR ||
Eusebij cognomento Pamphili Cæsareæ Palæ-||stinæ Episcopi lib. 10.||
Eiusdem de vita Constantini magni lib. 4.|| Oratio Constantini magni ad
sanctoru[m] cœtu[m].|| Oratio eiusdem Eusebij in laudem Constanti-||ni
magni ad trigesimum ...

Christopherson, John

[Köln], 1569

De apostolorum post ascensionem Christi ordinatione. Capvt I.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29861

EVSEBII CO-
GNOMENTO PAMPHILI
EPISCOPI CAESAREAE PA-
lestinae ecclesiasticae historiae
Liber secundus.

De apostolorum post ascensionem Christi ordinatione.

CAPVT I.

Voniam in superiore libro ea, quæ nobis ecclesiasticam historiam scripturis, essent tanquam in proœmio necessario explicanda, id est, quæ ad salutaris Dei verbi diuinitatem, ad vetustatem institutorum nostræ religionem attingentium, ad antiquitatem vitæ ex euangelij norma formata, quinetiam quæ ad recentem seruatoris in mundum aduentum, ad acerbam eius afflictationem in cruce toleratam, ad apostolorum denique electionem explanandam spectare videbantur, breuiter disseruimus: Sequitur vt ea, quæ post illius ascensum gesta fuerint, partim sacris literis testata, partim alijs historijs (quas ex veterum monumentis, vt se offerebat occasio, adnotauimus) confirmata, in hoc libro, quæ iam aggredimur, accurate & diligenter videamus. Primum igitur Matthias, qui (vt supra monstrauius) vnus ex domini discipulorum grege fuit, ad apostolatam gerendum pro Iuda proditore forte delectus est. Viri etiam numero septem, quorû vita spectata satis erat & virtutis testimonio comprobata, precibus & manû impositione diaconi ab apostolis designati, vt cõunitatis ecclesiæ ministerio sedulo inseruirent, Ex quorum numero Stephanus, simul ac diaconus creatus fuit, primus post Christi passionẽ, tanquã ad hoc ipsum antea destinatus, ab illis, qui dominum neci dedissent, lapidibus obrutus, decessit de vita: Atq; ea de causa
primus

Acto. 6.

primus inter generosos Christi martyres, *στέφανος*, id est coronam nomen suum propriè & significanter exprimentem obtinuit. Eodem ferè tempore Iacobū (qui frater domini propterea appellabatur, quòd erat filius Ioseph, qui pater Christi fuisse putabatur: cui Maria virgo desponsa, prius, quàm conuenirent, sicut sacrosancta euāgeliorū eloquia liquido cōmonstrant, grauida è Spiritu sancto inuēta est) hunc, inquam Iacobū, què veteres propter singularē virtutē, qua præter ceteros præstabat, Iusti cognomine donauerunt, primū sedem episcopalem ecclesiæ, quæ est Hierosolymis, obtinuisse memoriæ traditur. Clemens porrò in sexto libro *ὑποτυπώσεων* de eo scribens, sic refert. Petrum, Iacobum, & Ioannem, post seruatoris ad cœlos ascensum, cum essent à domino summum dignitatis gradum adepti, non de gloria & honore contendisse inter se, sed vno consensu Iacobum iustum Hierosolymorū episcopum designasse. Idem etiam in septimo libro eiusdem operis ista prætereà de illo memorat. Iacobo iusto, Ioanni & Petro dominus post ascensionem suam, singularem quādam impertijt cognitionem, quam illi reliquis apostolis tradiderunt: reliqui autē apostoli septuaginta discipulis, ex quibus vnus erat Barnabas: Duos item Iacobos fuisse fertur, vnum cognomento Iustum, qui de templi fastigio præceps deiectus, fullonifq; vectè cesus occubuit: alterum, qui capite abscisso, migravit è vita. Illius autem, qui iusti cognomen inuenit, Paulus etiam in epistolis suis facit mentionem. Alium apostolum non vidi præter Iacobum, fratrem domini. Sub idem tempus promissa Seruatoris nostri, quæ erant Abgaro Osroenorum regi facta, plenè expleta fuerunt. Nam Thomas (quemadmodum testimonio monumenti cuiusdam illic reperti paulò antè ostendimus) diuino impulsu incitatus, Thaddæū doctrinæ Christi prædicatorem & euangelistam Edessam vsq; misit. Qui cum ad illa loca aduentasset, non Abgarum solum Christi verbo ad pristinam restituit valetudinem, sed omnes, qui illam regionem incolebant miraculorum penè incredibilem admiratione obstupescit: qui etiam cum illorum

Mat. 10

Gal. 10

EVSEBII HISTORIAE

mentes rebus mirè à se gestis quodammodo præparasset ad fidem, & ad admirabilem Christi potentiam virtutèq; colendam traduxisset, facile salutaris & euangelicæ doctrinæ discipulos reddidit. Ex illo tempore ad hanc usque ætatem tota Edessenorum ciuitas, Christi nominis professioni firmè & constanter adhæsit, utpote quæ non vulgare seruatoris nostri erga ipsam beneficij argumentum apud se retineat. Atque ista quidem ex veterum historijs petita sunt. Redeamus iam ad ipsas diuinas sacrasque literas. Deinceps cum è vestigio post Stephani martyrium prima, eaq; grauissima ab ipsis Iudæis contra ecclesiam Hierosolymitanam facta esset persecutio, omnesq; discipuli, exceptis solum duodecim, per Iudæam & Samariam passim dispersi, nonnulli, ut diuina memorat scriptura, Phœniciam usque, & Cyprum, & Antiochiam profecti, nondum gentibus fidei sermonem impertire ausi sunt, sed solis Iudæis illum annuntiarunt. Quo quidem tempore Paulus etiam adhuc misere diuexauit ecclesiam: qui in ædes fidelium ingressus, viros & mulieres crudeliter attractos, in carcerem coniecit. Quinetiam Philippus vnus illorum, qui cum Stephano ad diaconatus functionem eligebantur, inter dispersos versatus descendit in Samariam: atque diuina repletus virtute, primus illis, qui in ea regione habitabant, verbum Dei diuulgauit. Tantopere etiam diuina gratia in illo vim suam exercuit, tantumque opis ei attulit, ut Simonem Magum cum infinita fere hominum multitudine, doctrina sua & dicendi vi ad se pelliceret. Iste Simon eodem tempore fama & sermone hominum summe celebratus, quanquam apud eos quos in fraudem induxerat tantum præstigijs dolo valebat, uti cum instar magnæ & incredibilis Dei virtutis ac potentiae ducerent: illis tamen miraculis quæ à Philippo diuina vi & facultate edebantur, tum obstupefactus, se callide in Christi religionem insinuauit, & usque eo fidem in Christum veteratoricè simulauit, quoad baptismatis lauacro tinctus esset. Quod etiam hac nostra ætate non sine admiratione ab illis fieri licet animaduertere, qui scelestissimam illius

sectam

Act. 8.

fectam adhuc sequuntur. Qui certe aui sui vestigijs insistentes, tanquam pestifer quidam morbus, & plenus contagionis, in ecclesiam irrepentes eos grauissime inficiunt, quorum animis venenum illud lethale & acerbum, quod est inter ipsos clanculum occultatum, instillare possint. Iam verò complures illorum, quales fuerint, & quàm insignitè improbi manifesto deprehensi sunt, & ab ecclesia penitus eiectioni, non aliter quàm Simon ipse, qui à Petro pari ratione deprehensus debitas pœnas persoluerit.

Verum vbi salutaris verbi prædicatio in dies singulos magnopere creuit, præfectus quidam reginæ, quæ Aethiopum potiebatur imperio (adhuc enim, vt patrius mos fert, gens illa à muliere gubernatur) diuina prouidentia ex illa regione Hierosolymam vsque deductus est, Deum ibi piè sancteque veneraturus: quem primum ex gentibus à Philippo per angeli visionem admonito, mysterijs verbi diuini initiatum, & tanquam primitias fidelium per orbem diffusorum factum: constans fama est, post reditum in patriam, primum cognitionem Dei, rerum vniuersarum parentis, atque adeò viuum & salutarem seruatoris nostri in humanum genus ingressum palam prædicasse: per quem prædictio prophetica, quæ istas voces complectitur (Aethiopia præueniet manum eius Deo) reipsa expleta est. Dum hæc geruntur Paulus vas electionis, non ex hominibus, neque per homines, sed per reuelationem ipsius Iesu Christi, & Dei patris, qui illum excitauit à mortuis, Apostolus declaratus est, perque visionem & vocem cœlitus diuina quadam reuelatione demissam ea vocatione dignatus.

Act. 8.

Psal. 67.

Gala. 1.

Act. 9.

Quo pacto Tiberius, cum à Pilato quæ à Christo gerebantur didicerat, affectus sit.

C A P. II.

CVM iam incredibilis & admiranda seruatoris nostri resurrectio, atque etiam ascensio in cœlos, quam plurimis peruulgata percrebesceret, cumque vetus apud gentium magistratus & præfectos inueterasset consuetudo, vt si quæ noua & inaudita apud illos forte